

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJU

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONISČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JOŽE GODINA, GROBLJE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERTI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

OM AHLJIVOST

Tole je spet bolezen svoje vrste. Na tej bolezni boleha velik del naše mladine. In seveda tudi naših mož. Kajti ta bolezen se rada zastara in pušča svoje sledove skozi vso daljšo ali krajšo dobo človeškega življenja.

To so ljudje brez lastnih misli, brez lastne sodbe, ljudje, ki sami sebi ne zaupajo. Zato svoje misli in sodbe uravnavajo po mišljenju drugih ljudi in jih raditega spreminjajo še bolj hitro, kakor se spreminja aprilovo vreme. Za kar so danes vneti, to bodo jutri obsojali in preklinjali, njih obljube so kakor dim, ki ga veter zanaša po svoji mili volji, kakor ga hoče in kamor ga hoče. Tako sveto bo obljubil, da bo vstopil v društvo dobromislečih in dobrohotečih fantov, tako za gotovo bo obljubil, da bo prevzel za igro določeno mu vlogo, s tako vnemo se bo zavzel za vse dobro, da bi človek mislil: sedajle bo pa poprijel zares. Pa se ne bo zemlja enkrat zasakala okrog svoje lastne osi, ko bo tak človek najmanj trikrat menjal svoje mnenje.

»Sem se premislil,« se bo opravičeval tak človek. V resnici si ni prav nič premislil, le drugi so ga pregovorili. Na vse strani bi ti ljudje radi ustrezali, na nobeno stran se nočejo zameriti, ves svet bi radi pogladili, vsa nasprotstva bi radi izravnali.

Žal, da je to naravnost nemogoče. Takim omahljivcem je zapisal sveti Pavel v 6. poglavju 2. pisma do Korinčanov te-le pomenljive besede: »Ne dajte se vpregati v jarem z neverniki. Kaj imata namreč skupnega pravica in krivica? Ali kakšno zvezo ima luč s temo? Kakšno je soglasje med Kristusom in Belialom?« — Belial, mimogrede povedano, pomeni toliko, kar pove naša domača beseda zlobnost. Judje so z njo nazivali tudi hudobnega duha, satana. — »Ali,« da nadaljujem s sv. Pavlom, »kakšen delež ima vernik z nevernikom? Kakšna je združljivost božjega svetišča z maliki? Vi ste namreč svetišče živega Boga!«

Hudo je biti omahljivec, hudo je tudi bivati in živeti med omahljivci. Raje imam odkritega nasprotnika, ki mi v obraz pove kar misli in kaj hoče, kakor pa človeka, ki je danes zjutraj pripravljen vse prav storiti, zvečer pa je že iste svoje sklepe poteptal s svojo večno neodločnostjo in omahljivostjo.

Ali pa zoper to bolezen ni zdravila? Je, o je! Ampak tako je, kakoršna so vsa zdravila — grenko je. In precej prvi dan ne pomaga, treba ga je leta in leta uživati in vporablјati. Nekaterikrat si že slišal pregovor: Rim ni bil sezidan v enem dnevu. Pa čemu bi tako daleč hodili po primeru, saj naša Ljubljana tudi ni bila, saj še vaše hiše niso mogli v enem dnevu postaviti. Tako tudi delo na našem značaju ni delo enega dne in ne delo enega leta. Moč značaja je v trdni, močni in odločni volji: **To hočem, to moram!** In kadarkoli naleti ta »hočem — moram« na težave, ne pomaga nič nobeno omahovanje, za kar si se po dobrem preudarku odločil, to stori, če bi se radi tega zameril tudi na sto strani.

Pri tej odločitvi poslušaj v prvi vrsti glas svoje vesti in glas božje volje. Pomisli, kolikokrat ti pravi vest: »V to in v tako družbo nikar ne hodi!« Od druge strani pa boš slišal glas: »Ali si še vedno otrok? Le zakaj in čemu bi vedno čepel doma! Čemu bi se še sedaj držal mame za krilo! Bodi fant, in ne mevža!« — In hočeš biti fant, naslednjega dne se kesaš svojega nepremišljenega koraka.

V gostilno te žene. Saj se tam zbira cvet vaše mladine. Vest ti pravi: »Ostani doma! Veš kaj se lahko zgodi v gostilni pri pijači.« — Drugi ti pa prigovarjajo: »Kaj se bo pač zgodilo? Vesel boš, drugega nič. Kaj bi se vedno držal, kakor bi same drnulje jedel?« — Šel si, ker si bil preslab, da bi se bil ustavljal mamljivim in vablјivim glasovom, potem si pa leto in

Vsem našim bralcem,
naročnikom in sodelavcem želi vesele
velikonočne praznike

Uredništvo in uprava
„Našega lista“

SESTANEK FANTOV KA

iz kamniške in moravške dekanije
v Grobljah v ned., dne 8. marca 1936.

Zadnji sestanek KA v Grobljah se je pričel že ob 7. zjutraj, torej v poletnem času. To in pa ker so nekatere župnije dobile prepozno vstopnice, je bilo vzrok, da je prišlo na sestanek samo 88 fantov. Toda še vedno zadosti lepo število. Posamezne fare so bile zastopane tako-le: Vodice 6, Komenda 7, Tunjice 3, Kamnik 3, Homec 10, Dob 12, Ihan 11, Domžale 13, Mengeš 11, Moravče 8, Brdo 4.

Na marčevem sestanku je govornik — banski inšpektor profesor Ivan Dolenc — predaval o mohamedancih in mohamedanizmu. Govornik je znan že davno kot izboren govornik v naših prosvetnih društvih. Z ozirom na to, da je bil zadnja leta v »izgnanstvu« v mohamedanskem Mostarju, bil je za naše predavanje še posebej usposobljen. Fantje so sledili predavanju z največjim zanimanjem.

Aprilski sestanek fantov KA v Grobljah na belo nedeljo, dne 19. aprila!

Sestanek se začne ob 7! Kakor navadno: Pravilno izpolnjene vstopnice so za udeležbo nujno potrebne. Maša v Grobljah je pred sestankom ob 6 in po sestanku ob pol 9.

dan obžaloval spomin na tisti nesrečni dan...

Bodi mož in delaj kot mož! Omahovanje in nestalnost bodi tvojemu značaju od dne do dne vedno bolj tuja!
J. Langerhole.

Delavska stran

Dr. Aleš Ušeničnik:

Delovni program krščanske socialne akcije.

Iz dosedanjih spoznav je razviden že tudi **delovni program** krščanske socialne akcije (KSA), to je, kako naj se današnje gospodarstvo in družba preuredita, da bo kapitalizem v zlem pomenu besede premagan, proletarstvo odpravljeno in vsem stanovom zagotovljena kolikor mogoče resnična in stalna blaginja.

Ločiti moramo bližnje cilje in končno uredbo.

BLIŽNJI CILJI.

Delo KSA mora meriti najprej na to:

1. da se uresničijo najprej neki **splošni pogoji**, brez katerih ni mogoče govoriti o resnični in stalni blaginji;

2. da se ustvarijo ali izpopolnijo neke **uredbe in ustanove**, ki bodo že sedaj izboljšale položaj delovnih stanov in služile tudi končni uredbi gospodarstva in družbe;

3. da se pripravijo v dušah in v življenju vse **osnove** le-te bodoče končne uredbe.

1. Splošni pogoji.

Splošni pogoji, brez katerih ni mogoča prava socialna blaginja, so zadostna **ljudska prosveta, vzgoja in zdravje**.

Zakaj v vsakem dejanju, v vsakem napredku, zato tudi v vsaki socialni in gospodarski reformi (preuredbi) tiči to troje: misel, hotenje in fizična moč; prosveta daje prave misli, vzgoja resnobno hotenje, zdravje zdravo, krepko fizično moč.

Reforme je treba **zamisliti**: treba je misli, ideje, kako naj se izvrši; reforme je treba **hoteti**: brez hotenja ostane misel, a ne postane resničnost; reforme je končno treba **izvesti**: brez dejanja ni izprememb.

Prav tako v vsakem gospodarskem delu in v vsakem obrtnem izdelku tiči to troje: um ga je zamislil, volja hotela, dejanje izvršilo.

Ljudska prosveta.

Cilj prosvetne akcije.

Glede na **ljusko prosveto** mora biti skrb KSA, da se dvigne splošna in strokovna izobrazba delovnega ljudstva: splošna izobrazba daje razgled po svetu, strokovna usposablja za stanovski poklic.

Splošna izobrazba.

Splošna izobrazba naj poleg temeljite verske in npravne izobrazbe obsega zlasti

a) nekako poznanje zgodovine, zemljepisja in prirodnih znanosti;

b) poznanje domovine (domovino-znanstvo), nje političnih, praktičnih, socialnih in gospodarskih razmer; poznanje države, nje namena in pomena, nje ustroja;

c) poznanje socialnega vprašanja. Brez takšne izobrazbe delovno ljudstvo niti ne ve, kje je pravzaprav socialno zlo, kaj je socialno vprašanje in kako bi bila mogoča pomoč.

Socialno vprašanje je takorekoč izraslo iz nekih določenih zgodovinskih razmer, obsega pa v sebi razna posamezna vprašanja, ki so nekatera politična, druga gospodarske, zopet druga tehnične narave. Še posebej je pa mogoče reševati socialna vprašanja praktično le v dejanskih razmerah. Z ljudmi, ki o vsem tem nimajo nobenega zadostnega znanja, ni mogoče uspešno delati za napredek in socialne reforme.

Strokovna izobrazba.

Strokovna izobrazba ne daje vsakemu posebej tistega znanja, ki ga potrebuje vprav v svojem stanu in poklicu.

Brez strokovnega znanja kmet ne more biti zares napreden kmet, obrtnik ne obrtnik, ki bi mogel tekmovali z drugimi, industrijski delavec ne delavec, ki bi bil zmožen »kvalificiranega« dela. Brez vsega tega pa ni mogoče kvišku in naprej.

Čegava skrb?

Nekaj izobrazbe daje šola, splošna ljudska in ponavljalna šola, za strokovno izobrazbo bi moralo biti čim več strokovnih šol (kmetijskih in obrtnih); za nadaljno splošno izobrazbo skrbe najboljše društva (izobraževalna itd.), ki prirejajo tudi posebne strokovne tečaje za izpopolnitev strokovne izobrazbe.

SOCIALIST IN VERA!?

»Jaz se hočem imenovati sovražnik Boga in vere, ne le brezbožnež in brezverec« — je odvrnil neki socialistični delavec na vprašanje, ali še veruje v Boga. To je miselnost večine socialistov. O tem nam povedo neshetni dokazi iz listov in življenja socialistov. Kljub vsemu temu pa socialna demokracija naglašala načelo: »Vera je zasebna zadeva.«

To rečenico so socialisti iznašli za varanje onih lahkomišelnih, ki bi radi bili socialisti, obenem pa bi tudi radi veljali za katoličane.

Kako je v resnici z rečenico: »Vera je zasebna zadeva?«

Na zborovanju v Hallu (l. 1890.) je med socialisti bilo veliko prerekanje o tem, ali

bi rečenica naj ostala v programu ali pa bi se v programu izrecno napovedal boj veri in Cerkev. Dr. Rüdft, odposlanec iz Heiligenberga je zahteval, naj se stavek »vera je zasebna zadeva« črta iz programov. Zahtev je utemeljeval v daljšem govoru. Med drugim je dejal, da se bodo socialisti s črtanjem navedenega stavka otresli »očitka hinavščine«. Liebknecht pa ga je zavrnil: »Očitno se boriti zoper cerkev bi pomenilo predčasno podminirati njeno moč. Rečenica »vera je zasebna zadeva« je storila stranki dosti uslug, radi tega jo je treba pustiti... Ko bomo imeli socialistično državo, bomo z vero kmalu končali.«

Večina zborovalcev je Liebknechtovo stališče odobrila.

»Ni treba naglašati, da je zaveden socialist obenem ateist. Toda če pride socialist v kraje, kjer bivajo pobožni ljudje, mora ali presedlati, ali pa se izpostavi nevarnosti, da ljudi več ne dobi na socialistična zborovanja. Pustimo jim vero! Ko bodo našli, se bo vse uredilo.« — Molkenbuhr.

»Vera in obitelj sta dva največja nasprotnika napredka.« (A. Gide, franc. komunist.)

Tako govorijo gospodje socialisti, če so sami. V javnosti pa se vedejo, kakor da jim za vero ne bi šlo. Presedlajo sedaj na levo sedaj na desno, v srcu pa jim tli najhujše sovražstvo zoper vero in Cerkev. Njihov smoter je: iztrebitev vsake vere, uničenje Cerkev! (Iz knjige: Ali more biti katolik socialist.)

Zveza združenih delavcev

Ljubljanski delavci so vložili pravila za podružnico Zveze združenih delavcev. Ta podružnica bo zelo močna, ker je prijavljenih veliko število članov. Podružnico čakajo težke naloge, pred vsem, da svojim brezposelnim članom preskrbe delo in s tem tudi zaslužek.

Akcija na Notranjskem. Na dvodnevem organizatoričnem potovanju je naš strokovni tajnik proučeval delavske prilike na Notranjskem. Dosedaj je notranjsko lesno delavstvo organizirano le v Starem trgu pri Ložu in sicer v marksistični organizaciji. Vendar je pa upanje, da bo tudi katoliško delavstvo dvignilo svojo zastavo in stopilo v življenje.

Delavci čitajte svoj delavski tednik »Delavsko fronto«. Pomagajte ustanoviti kat. soc. pokret, ki bo pomedel marksistično strupljenje in mlačneže. — Fronta je naš list, katerega naročite pri upravi Maribor, Koroška cesta 5.

Delavci čitajte tudi delavsko poglavje v »Slovencu«, ki prinaša pod naslovom »Naš delavec« poučne in zanimive sestavke iz delavskih bojev in zmag. Pri tem delu sodelujte tudi vi, storili boste svojo dolžnost napram poedincem in napram celoti.

Podružnica zveze združenih delavcev v Grobljah je prejela od oblasti potrjena pravila z datumom 17. marca 1936 št. II. 6742/1. S tem je imenovani podružnici tudi zakonito dovoljeno delovanje. O nadaljnjem delovanju in razvoju bomo poročali v »Našem listu«.

Črtice in zgodovine Špitaliča

Sestavil župnik Žust Ig.

I.

Ime Špitalič ni nastalo iz besede »špital«; kajti o kakem špitalu v tem kraju ni nikjer govora. Pač pa je ime Špitalič nastalo iz »hospital«, to je mali hospic ali gostinjec za pogostovanje romarjev in potnikov. No, pa kjer je bil hospital, je bil potreben tudi majhen »špital«, vsaj za prvo silo.

Hospic sv. Antona pušč. — zdaj grad — so ustanovili l. 1228.—1243. trije bratje. Ravno tisti so ustanovili tudi hospic v Kamniku. Hoteli so poskrbeti za romarje in potnike po tuhinjski dolini. To so bili mejni grof isterski Henrik, vojvoda meranski Oton in oglejski oče Bertold. Določili so novemu hospicu meje in dohodke in ga oprostili raznih bremen.

Hospic pa je prišel kmalu v last in vžitek vetrinjskemu samostanu na Koroškem, ki ga je obdržal v letih 1255.—1608. Namen te spremembe je bil, »da bi reveži, kakor oni na Ljubelju, ki prihajajo tod, bili dobro oskrbljeni in da bi se pota ohranjela v dobrem stanju.« To podaritev sta odobrila Ulrik, gospod Kranjski in oglejski oče Gregor.

L. 1608. pa je vetrinjski opat Reimprecht Jurij z deželno knežjim in papeževim dovoljenjem prodal hospic Janezu Taller. Ta ga je pa preustrojl in prenovil ter ga imenoval »Neutal«. Nemsko ime za spitane se je glasilo »Neutal«.

L. 1670. je prišel hospic po podedovanju v roke ivana Ludovika pl. Hohenwarta, odposlanca deželnih stanov. Leta 1781. ga je dobil Ivan Kristof Oton, potem ga je imel Franc Kristof pl. Hohenwart in nasledniki te rodovine do najnovejše dobe.

L. 1769. pa ga je Jurij Jakob grof Hohenwart prodal Alojziju Adolfu grofu Auerspergu.

Auerspergi pa so ga prodali (leto neznano) Apfalternom, ki ga imajo še danes v lasti.

Je-li bil v gradu kdaj samostan? Ne. Pač pa so bile gotovo kake redovne osebe, ki so hospic oskrbovale. In gotovo je hospic napravil tudi kapelo, iz katere se je polagoma razvila župna cerkev. Najbrže je oskrbovanje potnikov prenehalo, ko je grad prešel v last svetnih gospodov. Pač pa so v gradu še vedno imeli hišne duhovnike, ki so zgor. tuhinjskemu vikarju tukaj pomagali v dušnem pastirstvu do 4. julija 1755, ko je grad pogorel.

Marija pod križem ...

Mati, ki si videla umirati svojega ljubljene Sina, slutiš vsaj od daleč, kaj je trpela Marija, stoječa pod križem, na katerem je trpel in umiral Njen božji Sin. A vendar — kaka razlika! Tvoj ljubljenec je ležal brzkone na mehki postelji, lahko si ga tolažila in mu lajšala bolečine; brisala si mu smrtni znoj s čela, dokler ni izdihnil v tvojem naročju ...

Marija je prisostvovala križanju od daleč. Slišala je mlo ječanje Jezusovo, ko so zabijali biriči dolge oglete žeblice skozi Njegove sv. roke in noge ... Kaj je pač občutila, ko so potegnili potem križ navzgor, da je zdrknil z močnim hruščem v zanj pripravljeno jamo in je zagledala prvič večlovečeno Besedo, višeco med nebom in zemljo, krvavečo iz nešteti ran! — Kakšna muka za materinsko Srce, ko je slišala, da brezbožni ljudje še psujejo in zasramujejo Onega, ki trpi in moli zanje! — Kako jo je pač bolelo, da ni mogla niti s kapljico vode gasiti silne naravne žeje, ki je mučila Gospoda vsled ran in izgube krvi! Vedela pa je tudi, da Ga še huje žeja po dušah, ki bi jih tako rad rešil večnega pogubljenja, dočim premnoge od njih — zaslepljene po napuhu — raje sledijo satanu,

ki jih bo mučil vso večnost, nego Njemu, ki trpi najgroznejše muke, da bi jih mogel večno osrečevati ...

Jezusova mila tožba »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!« je pač presunila mozeg in kosti Žalostne Matere ter je pogreznila tudi Njeno najsvetejšo dušo v grenko morje duhovne zapuščenosti — preizkušnja, ki jo ljubi Bog pošilja tudi Svojim največjim ljubljencem ...

Slednjič je mera Gospodovega trpljenja polna do vrha. Z glasnim klicem: »Oče, v Tvoje roke izročam svojo dušo!« nagne glavo in umrje. Ob smrti Gospodovi je prebodel peti meč Srce najnežnejše Matere. To muko obnavlja vsakdo, ki s smrtnim grehom znova križa Njenega božjega Sina ...

Sočustvujmo z Žalostno Materjo in trdno sklenimo, raje vse izgubiti, vse pretrpeti, kakor da bi z grehom obnavljali trpljenje najsvetejših, najdražjih nam bitij. Molimo očenaš in in sedem zdravamarj s pristavkom: »Katerega si Devica videla umirati na križu.« Potem še: »Ljubi Zveličar, darujemo Ti bolečine Tvoje najsv. Matere za pospešitev beatifikacije Tvojega zvestega služabnika — Slomška.«

Discipliniranost

Prva leta po svetovni vojni je bila disciplina v vsem javnem življenju v Evropi takorekoč razbita. Vzrok je bil v težkih razmerah, ki jih je vojna nujno s seboj prinesla in ki jih je boljševiška propaganda tako spretno zase izrabila. Boljševiki so se dobro zavedali, da bo zanje žetev najugodnejša, če bodo nasprotniki razbiti in nedisciplinirani. Zato so na levo in desno podirali vsako urejenost in se z nje norčarili. Njihovo (boljševiško) vodstvo nas je v Črnovicah (na takratni avstrijsko-rusko-rumunski meji) te taktike naravnost učilo. »Zabavljajte čez vsako urejenost in vodstvo nasprotnika! Venomer poudarjajte, da je nasprotnikovo vodstvo s trdo disciplino privredlo svet v težke razmere, v katerih živimo! Vi jim pa obljubljajte, da je pri nas vse tako, kakor vsak sam hoče! Vse, kar naredi nasprotno vodstvo in kakšnemu podložnemu ni všeč, recite nezadovoljnežu, da bi bilo pri nas boljše! Če vojak ne dobi dopusta, mu dopovedujte, da je krivda na komandi, ki nima smisla za vojaka! Pri nas bo lahko vsak sam odločal. Porečete morda, da vodi to v anarhijo. Nič hudega. Glavno je, da zrušimo moč nasprotnika. Kasneje bomo že spet vspostavili disciplino, kakršna bo za nas potrebna.« V neizobraženi Rusiji se jim je posrečilo ljudi zavesti. Razbili so nasprotnika. Red in disciplino so pa uvedli in jo vzdržujejo sedaj s puškami in krvavimi bajoneti. — Tudi danes je še vse to važno in je prav, da gledamo razdiralno delo nasprotnikov tudi za kulise. Zavedajmo se, da je zdrava demokracija v strogi discipliniranosti!

Za spomlad

Otroške hlačke od Din	25	naprej
Možke hlače	50	„
Otroške obleke	65	„
Možke obleke	130	„

Dalje tudi klobuke, kravate, in nogovice kupite najugodnejše pri

FRANJO FLERIN

klobučarstvo in zaloga Tivar oblek

DOMŽALE

Z našega razgledišča

KAMNIK. Protituberkulozni dispanzer, ki je bil 1. marca otvorjen in blagoslovljen, sedaj pod vodstvom dr. Puclja lepo deluje. Ljudje vedno bolj spoznavajo potrebnost te ustanove in radi prihajajo, da se dajo temeljito pregledati, kako je z zdravjem njihovih pljuč. Naj bi se našli mnogi, ki bi tudi gmotno radi podpirali dispanzer. — Ker se je otvoritvena akademija vršila le v Kamniškem domu in ne tudi v Čitalnici, kot je bilo to prvotno zamišljeno, se je od neke strani privatno in po časopisju hotelo označiti to splošno humanitarno ustanovo za klerikalno. — Prav je, da se na taka natečevanja, ki morejo prepotrebni stvari samo škoditi, sploh ne odgovarja kot na neresne in nevredne debate. Časi ozkosrčnega nasprotovanja radi nasprotovanja naj bi že enkrat minuli.

Igre ne vlečejo. Dramatski odsek Prosvetnega društva »Kamnik« je 8. in 9. marca postavil na oder znanega »Veleturista«. Proti pričakovanju in kljub dobremu igranju je bila dvorana precej prazna, kar ni navada v Kamniškem domu. »Kaj je vzrok,« so mnogi izpraševali. Razni, eden izmed njih bo morda tudi ta, katerega smo že zadnjič ugotovili glede »Matajevega Matija«, da smo se povprečnih iger že naveličali. Gledati zgolj prizore, pa naj bodo še tako dobro podani, je bolj komодно in privlačno v kinu. Na oder naj bi se dajalo res kaj temeljiterega: ali umetniško delo, ali ljudsko igro, ki nam ima tudi za naš čas kaj povedati.

5000 jih je bilo. Znano je, da je naša Kalvarija zelo priljubljena božja pot, zlasti v postnem času. Posebno za praznik sv. Jožefa pridejo romarji v izredno velikem številu, prav od Kranja sem in izpod Ljubljane in še iz štajerske. Vendar še nihče ne pomeni, da bi jih kdaj bilo toliko kot letos. Celo popoldne so se v nepretrgani procesiji premikali romarji k prijazni kapelici Kalvariji. Mnogo je k temu pripomoglo krasno vreme, Bog daj, da bi pa bil to tudi znak še vedno iskrene pobožnosti našega ljudstva. — Tudi sv. Primož, ki je kamniška podružnica, je imel pretekli dve nedelji rekordno število obiskovalcev. Tretjo, četrto in peto postno nedeljo je namreč pri sv. Primožu redno služba božja. — Tudi 2. ned. po vel. noči.

Pravijo, da je bilo po našem spoštovanem mestu na pepelnico sredo — torej dan po pustnem torku — precej na gosto posejano s koruzo. Menda naj bi vse imelo nek simboličen pomen. Saj prinese pustni terek marsikatero neumno na dan, je pa včasih ljudski humor malo zloben toda poučen, kdor se poučiti da. V našem lepem mestu pa res ne bi smelo biti primerne podnebja za rast tega sumljivega sadu, doli na toplem jugu pravijo, da bolje uspeva.

Kmečko-gospodarski tečaj. Na pobudo Prosvetne zveze in s sodelovanjem banske uprave v Ljubljani je Prosvetno društvo priredilo v Kamniškem domu v dneh od 15. do 19. marca kmečko-strokovno gospodarski tečaj. Na tečaju so predavali gg. banski referentje iz Ljubljane: Rigler, Hladnik, Puš in sreski referent v Kamniku gosp. Novak. Govorili so o kmečki zavesti, o umnem kmetovanju, o živinoreji, travništvu in

sadjarstvu. G. dr. Zvokelj je udeležencem pojasnil tudi nekatere novejša določila o razmejitvi propornega ozemlja. Tečaj je vodil g. Nande Novak. Udeležencev je bilo prvi dan 125, naslednje tri dni pa manj, ker so se mnogi radi lepega vremena težko ločili od dela na polju. S tečajem so bili možje in fantje prav zadovoljni in so predavateljem ter prirediteljem zato hvaležni. Žele, da se vsako leto vrši tak tečaj, samo že v mesecu februarju, ko še ni dela na polju.

ZBOROVANJE KMETSKÉ ZVEZE.

Kot za nekaj zaključek tečaja je sklicala na novo ustanovljena Kmetška zveza na praznik sv. Jožefa kmetško zborovanje v Kamniškem domu. Zborovanje je vodil gosp. Janez Štrcin, župan iz Komende; o kmetški zvezi, njenem delu, o samopomoči kmeta, o akciji za dvig cen kmetским pridelkom in o razdolžitvi kmeta pa sta poročala dr. Voršič iz Ljubljane in neveljski župan Nande Novak. Zborovanje je lepo uspelo. Dvorana je bila nabito polna. Na koncu zborovanja je bila prebrana sledeča resolucija:

Kmetje, zbrani na zborovanju Kmetške zveze v Kamniku dne 19. marca 1936, so — razmotrivajoč izredno težki gospodarski položaj našega kmečkega prebivalstva — sklenili predložiti merodajnim činiteljem sledeče resolucije:

1. Kot predpogoj za izboljšanje gospodarskih, kulturnih in narodnih interesov smatramo za potrebno, da se takoj uveljavi zakon o najširših administrativnih, finančnih in gospodarskih samouprav posameznih pokrajin.

Noni in Mani v gorah

Mladostni doživljaji z Islandije. — Spisal Jón Svensson S. J. (Dalje.)

Tudi pri Fidelu je bilo opaziti podobne znake, čeprav ne baš znamenja strahu, pa vendar močne živčne napetosti.

Ta nenavadni nemir pri živalih se končno loti še mene. Boječe sem se oziral na vse strani.

Kaj bi utegnili neki biti? In kakšna nevarnost je to, ki jo živali slutita? — Le prehitro sem moral zvedeti.

Nenadoma moj konj obstane in nastavi ušesa. Fidel pa na nenavaden in čisto poseben način renčec in lajajoč gre previdno svojo pot naprej.

Moje pričakovanje postane skrajno napeto, in nisem vedel, kaj naj začnem.

Tik pred nami se je svet nekoliko vzpenjal. Fidel se je pripravljati iti navzgor. Od časa do časa je povohal po tleh in je neprestano čudno lajal.

Poskusim pripraviti jahanca do tega, da bi šel za pogumnim psom, kar se mi je pa posrečilo le s težavo. Tako smo prišli čisto polagoma do vrha pobočja.

Ko pridemo prav gor do roba, moj konj zopet obstane. Ozrem se naprej in vidim pred seboj majhno ravnico, kakor z gozdom lavnih skal posejano. — Onstran ravnice se je dvigalo visoko gorsko pobočje, poraslo z redko travo in pepelastim mahom.

Gledam pozorno naokoli med velikimi kamni, pa ne opazim nič sumljivega.

Tudi Fidel, ki je pravkar skočil na laven kamen, preiskuje kraj z bistrim pogledom. — Konj rezgeče in trepeče po vsem životu.

To čudno vedenje živali mi je bilo neumljivo.

Pa komaj tako stojimo dve minuti, Fidel strastno zatuli in se kot divji vrže med lavne skale...

8. Mani in divji bik.

Kmalu je Fidel popolnoma zginil med velikimi kamni in tiho, da si kar nisem upal dihati, sem čakal, kaj bo zdaj.

Pa ni bilo treba dolgo čakati, kajti že čez nekaj trenutkov zaslišim silno lajanje psa in obenem gromovito rjovenje, da sem se zgrozil jaz in moj konj.

Že od prej razburjena žival se obrne, hoteč takoj vzdurjati navzdol. Le z velikim naporom se mi posreči trepetajočo žival obdržati na mestu.

Proti moji volji je pa vendar tekel nekaj časa na desno ob najbližnjih skalah, tako da sem nekaterikrat v daljavi dve do tri sto korakov lahko videl rdečega, nenavadno velikega bika, ki se je z nagnjenimi rogovi skušal braniti proti bešnečemu Fidelu.

Istočasno zadoni iz kamenenega gozda jasen otroški glas:

»Noni, Noni! Tudi ti si tukaj...? Za božjo voljo, bodi previden! O bodi vendar previden...!«

Bil je Manijev glas...

»Hvala in čast Bogu!« vzkliknem v brezmejnem veselju, da sem zopet našel Manija. — Strah pred divjo zverjo mi je skoro docela prešel vzpričo nepopisnega veselja, da sem zopet našel ljubega bratca. In zdaj, ko natančneje pogledam, ga opazim.

Sedel je na varnem na veliki, ravni skali, nekako v sredi čudne male ravnice. In spodaj ob skali se je bil boj med Fidelom in silnim bikom.

Vse samoupravne institucije, n. pr. zdravstveni zastopi, okrajne blagajne, ki so se svoječasnó z največjim uspehom uveljavile med narodom, se naj obnove.

2. Kmetijske zbornice se naj takoj ustanove.

3. Cene agrarnim pridelkom se naj izenačijo z industrijskimi in obrtnimi na predvojno pariteto.

4. Uredi se naj količnik za izračunavanje čistega donosa na ta način, da se zemljiški davek zniža s padcem cen, ker so dohodki kmeta padli 60 do 70%.

5. Uzakoniti je valorizacijsko načelo.

6. Ukiniti je zaščitno carino na kmetijske stroje, ker se s tem ščiti samo velekapital na škodo kmečkega življa.

7. Prekupčevalstvo z agrarnimi pridelki se naj do skrajnosti omeji. Kaznovati je brezvestne spekulante in prekupčevalce, ki izrabljajo današnje težko stanje. Tozadevne globe se naj izroče okrajnim kmetijskim odborom, ki naj te zneske porabijo za pospeševanje kmetijstva.

8. Zahtevamo takojšnjo spremembo zakona o narodnih šolah iz leta 1929. Pouk v višjih razredih narodnih šol na deželi se naj usmeri krajevnim razmeram primerno. Ustanove naj se zopet okrajni šolski odbori.

9. Spremeniti je lovski zakon z bansko uredbo na ta način, da bo zaščiten kmet.

10. Smatramo, da so vsi karteli v škodo našemu gospodarstvu, vsled česar je dolžnost merodajnih činiteljev z vso odločnostjo nastopiti zoper taka združenja.

11. Revidirati je davčno zakonodajo, da se bo davčna obremenitev razdelila pravično in primerno na vse sloje.

12. Zahtevamo revizijo zakona o nespornem postopku, v kolikor določa, da se mora denar nadoletnikov nalagati v Državno hipotekarno banko, v tem smislu, da se sme nalagati v samoupravnih in združnih denarnih zavodih.

13. Zaradi splošnega obubožanja našega kmečkega prebivalstva zahtevamo, da se revnim in nadarjenim kmečkim sinovom omogoči študij na državne stroške, ker vidimo edino v tem podano možnost za uspešno sodelovanje inteligence z narodom.

14. Odpraviti je prisilno zavarovanje pri poljedelskih strojih (mlatilnicah), ki naj ga prevzame nase banovina s tem, da plača OUZD izvesten pavšal.

HOMEČ. Marijina družina na Homcu se je zadnji čas povečala za 22 članov, t. j. enajst dečkov in enajst deklic. Slovesni sprejem deklic se je vršil na praznik Mar. Oznanjenja, ki se obenem slavi kot materski dan po vsem krščanskem svetu. Naša ljubljena deca je darovala pri zjutranji službi božji sv. obhajilo za matere. Popoldne pa se je vršil slovesen sprejem deklic v Marijino družbo. Nato so bile pete litanije, pri katerih je ubrano pela vsa cerkev. Po dokončani slovesnosti v cerkvi, okrog pol 4. ure popoldne, pa se je ljudstvo zbralo v dvorani Društvenega doma, katero je napolnilo do zadnjega kotička. Predsednica prosvetnega dekliškega krožka, ga Angela Gostičeva, je otvorila shod z lepim nagovorom; nato je sledil govor g. župnika. — Zelo všeč je bil vsem navzočim tudi nastop šolskih in odraslih deklic, ki so izmenoma deklamovale in mimično uprizarjale razna

gospodinska dela ter zraven prepevale in rajale, kar je bilo zelo mikavno gledati in poslušati: kuhalnice, krtače in metle pa kanglica, vse to se je lepo vrstilo. Nazadnje pa še prizor odraslih deklet »Prisega naša slika« s pesmijo »Sem deklica mlada vesela«. H koncu pa smo se divili še zabavni igri »Zlata mamica« in se potem zadovoljni razšli, ko je ravno predzadnji večerni vlak drdral mimo Homca proti Ljubljani. — Smeha in solz je bilo danes dovolj. Marsikomu ostane današnji dan v najlepšem spominu; da bi le obrodil dober sad!

Katoliško prosvetno društvo na Homcu uprizori na evetno nedeljo ob 8. uri zvečer in na velikonočni ponedeljek ob 4. popoldne misterij »Slehniki«. Prijazno vabljeni!

STRANJE. Na praznik Marijinega Oznanjenja popoldne smo pokopali pri naš smučarja Vilfan Emila iz Ljubljane. S smrtjo sta se srečala na Veliki Planini. Iz Ljubljane je odšel v petek, dne 28. februarja. Na Veliki Planini je zašel s pravega pota, opešal je v snežnem metežu, obsedel in zaspal za vse veke. Iskali so ga že dolgo časa, našli so ga šele v nedeljo, dne 22. marca. Pogreba se je udeležilo dosti ljudi iz Ljubljane, tudi Kamničani smo veliko opazili, pa tudi domačinov je bilo častno število. — Na sredpostno nedeljo je bilo pri sv. Primožu zbranih toliko romarjev, da jih ljudje že dolga leta toliko ne pomnijo. Velika in prostrana cerkev je bila nabito polna, pa je moralo še precej ljudi ostati zunaj. Prihodnji romarski shod bo ondi na drugo nedeljo po Veliki noči, na kar častilce sv. Primoža in Felicijana že sedaj opozarjamo.

Poskusim zopet pognati konja naprej. Toda brž zadoni znova Manijev svareči glas:

»Ne, ne, Noni...! Za božjo voljo, Noni...! ne bližaj se...! Sicer te pobode do smrti...«

Zato obstanem in zakličem bratcu:

»Bodi miren, Mani...! Bom previden...! A kaj je s teboj...? Nisi li ranjen...?«

»Ne, Noni, nisem ranjen. Dobro se mi godi...«

Po tem pogovoru sva molčala oba in gledala nekaj trenutkov drug drugega. Premišljeval sem, kaj naj storim. Hotel sem poskusiti prodreti do bratca, da bi mu pomagal. A kako naj to naredim?

Mani, ki je menda uganil moje misli, zopet s skrbjo zakliče:

»Noni, ni se ti treba bati zame. Jaz sem varen. Bik ne more do mene. — Toda ti si v nevarnosti, Noni. Čuvaj se!«

Ljubi mali deček, kakor da bi pozabil, v kako strašnem položaju je, je mislil samo name in na mojo varnost.

»Bodi le popolnoma miren, Mani,« mu zakličem. »Previden bom. Ampak na vsak način moram poskusiti priti

k tebi, samo ne vem, kako naj to naredim...«

»Ne, ne, Noni...! Ne smeš. Ni mogoče. Bik te ubije, ne veš, kako je hud.«

»Kaj naj potem naredim, Mani?«

»Jahaj malo naprej. Skrij se, da te ne bo videl.«

Spoznal sem, da ima Mani prav, zato sem se ravnal po njegovem nasvetu.

Obrnem konja na levo in zakličem:

»Ljubi Mani, le še malo potrpi. Jaham proč, a se kmalu vrnem, in videl boš, da bova kmalu opravila z bikom.«

»Za božjo voljo, Noni, ničesar ne počenaj z bikom.«

Te besede je ponovil še večkrat.

Preden sem se oddaljil, sem opazoval bika pobliže in sem videl, da je res nenavadno velik, da, mnogo večji ko sem mislil v začetku. — Imel je železno verigo okoli vratu. Na njej je visela lesena klada, ki se mu je gugala pred prednjimi nogami.

To slédnje me je zelo pomirilo, saj more to žival ovirati, da ne more hitro naprej. Pri vsakem koraku ga je udarila klada po kolenih.

Jahal sem torej na levo proti že omenjenemu gorskemu pobočju. Med to kratko ježo se mi je večkrat posrečilo, da sem bika videl zelo natančno. Videl sem, da me je tudi on večkrat pozorno opazoval, ne da bi se pripravljaj me napasti.

Držal se je vedno Manija, in kakor je bilo videti, nikakor ni hotel iti od velikega kamna, na katerem je sedel moj brat.

Toda kaj neki ima ravno proti Maniju? In zakaj pusti mene tako pri miru. Nisem mogel najti odgovora na ta vprašanja.

Jahal sem torej nekaj časa proč od nevarnega mesta, in ko sem prijahal po bregu tako visoko, da se za moje konja ni bilo treba več bati napada, stopim za nekim velikim kamnom s konja in privežem motvoz še malo bolj trdno za spodnjo čeljust še vedno trepetajoči živali. Potem privežem še vajeti za neko majhno čer in skušam konja s prijaznim potravanjem in božanjem pomiriti. Ko se mi to posreči, ga poskusim pripraviti še do tega, da bi legel, kar končno tudi dosežem.

(Dalje.)

MEKINJE. Tukajšnje Prosvetno društvo je na tiho nedeljo ob polni dvorani uprizorilo Gregorinovo pasijonsko dramo »V času obiskanja« in jo bo ponovilo na cvetno nedeljo ob pol 4. popoldne. Izvajanje, ki je trajalo ravno štiri ure, stavi v vsakem oziru velike zahteve, zlasti glede glavnih vlog, ki so bile v spretnih rokah, in je tu s svojim dostojanstvenim in mirnim nastopom vsem prednjačil predstavnik osebe Kristusove. Splošno se mora reči, da si so bile še nekatere manjše pomanjkljivosti, je bilo v celoti izvajanje dovršeno in je učinkovalo kot mogočna pridiga. Čudovito lep je bil konec, ko je vse — igralci in gledalci — ob živih slikah Kristusovega zmagovalstva zapelo zahvalno pesem. Dal Bog, da bi po tem pasijonu v srcih vseh udeležencev vzkliła topla pomlad gorkejšje ljubezni do božjega Zveličarja!

HOMEK - JARŠE. Zadnjo nedeljo je bilo razglašeno, da se bodo za našo občino vršile dne 3. maja občinske volitve. Novica je seveda nekoliko razgibala ljudi in je nekoliko več razgovorov o javnih zadevah. Naš list kot nepolitično glasilo k tej zadevi pripominja samo, da naj bodo volitve sedaj enkrat popolnoma svobodne, gre pa naj za javno poštenost, ki je v zadnjih letih bila tako zelo teptana.

GROBLJE. Dne 22. marca je domače prosvetno društvo igralo v Društvenem domu igro Na dan sodbe. V pomlajenem društvu igrajo sedaj večinoma novi igralci, zato je zbudilo nekoliko zanimanja, kako bodo nastopili. Igra je jako lepo uspela ter dela čast režiserju gosp. Gonzi in discipliniranim igralcem. Od razpusta prosvetnega društva pred leti na našem odru nismo opazili tolike uglaženosti v izvajanju. Na udeležbo je nekoliko uplivalo, ker so v okolici imeli na ta dan materinske dneve. Pred igro je jako ubrano zapel moški cerkv. zbor dve pesmi.

Dne 26. marca so umrli šmonova mati, Ana Šmon. Pred tedni so se neznatno ranili na roki. Nesreča je hotela, da je prišlo do zastrupljenja. Kljub zdravniškim poskusom ni bilo več pomoči. V boleznih so bili večkrat previdni s svetimi zakramenti. Strašne bolečine so prenašali z največjo vdanostjo v božjo voljo. Malo pred smrtjo so bolečine prenehale in so imeli kar najlepšo smrt. Pogreb se je vršil v soboto, dne 28. marca. Poleg mnogih odličnih sorodnikov in znancev pokojne se je udeležilo pogreba tudi več duhovnikov. Mašo za dušnico je daroval na dan pogreba njen brat stolni kanonik Josip Šiška v mengeški farni cerkvi. — Šmonova mati so bili v grobeljski cerkvi kakor doma. Sploh jih človek ni videl drugje kakor na domači žagi (kjer so kljub svojim 81 letom stalno kaj delali) in v grobeljski cerkvi. Bili so tihega in skromnega značaja in jih je vsa okolica globoko spoštovala. Naj uživajo pri dobrem Bogu zaslužen plačilo!

Popravljen je občinska cesta med Rodico in Mengšem. Le da od Borčevega znamenja do Rodice še ni posuta. Naj bi se poiskali viri še za ta izdatek.

SV. TROJICA NAD MORAVČAMI. Naj navedemo nekaj vrstic iz naše zgodovine.

Doslej so bili duhovniki ali kurat pri Sv. Trojici naslednji:

1. Andrej Šustik, kurat 1787 in še 1789, ko se je vpisal v mengeško duhovniško bratovščino kot lokalist pri Sv. Trojici, kjer so sosesčani takrat in pozneje še večkrat prosili za lokalnega kaplana ali vsaj ekspozita; kar se pa ni zgodilo. Prišel je iz Ihana, odšel je v šentrupert. Kot kurat na Savi pod Vačami je umrl 1. 1811., star 65 let. Bil je Vipavec, mašnik od 1. 1770.

2. Jožef Luka Božič, kurat penzionist od aprila 1790 do marca 1800, ko je prišel v Moravče. Bil je prizadet od kapi, vsled česar je ostavil svet 31. marca 1802, star 76 let. Rodil se je v Hrašah pri Smledniku po očetu Luki in materi Elizabeti. Kot župnik je deloval prej v Krašnji od junija 1774 do 28. I. 1790 leta.

3. Matevž Barlič, kurat od nov. 1804 do novembra 1805, ko se je vrnil nazaj na Goričico (Fr. Bernik, Zg. f. Domžale str. 59). Moravčan iz Podkrajja, kjer se je rodil 3. sept. 1746 kot zakonski sin Boštjana in Marine. Od 1790 je živel na Goričici v mengeški župniji kot kurat do svoje smrti 5. marca 1823.

4. Jožef Jurca, bohehnik od 24. novembra 1846 do julija 1850. Notranjec iz Hrenovic, rojen 27. febr. 1789, mašnik 21. sept. 1817. Prišel iz Kureščka pri Igu, odtod odšel v Planino pri Rakeku, kjer je umrl 1. 1854.

5. Jožef Kopitar, valetudinarij od poletja 1850 do jeseni 1853. Rojen v Komendi 10. marca 1803, duhovnik od 20. avg. 1830. (Zgod. cerkljanske fare 118).

6. Tomaž Jeranič, valetudinarij 1853 do 1859. Zadet od kapi umrl v Moravčah v pokoji 2. julija 1880. Rojen 11. dec. 1818 pri D. M. v Polju, mašnik od 3. avg. 1845.

7. Matevž Markovič, kaplan v pokoji 1859 do 1863, odšel k Sv. Križu pri Moravčah kot prvi vneti duhovnik.

8. Mihael Borec (Worz), penzionist 1863 do 1866 in zopet 1868 do svoje smrti 8. februarja 1876; vmes bil nekaj časa v Tomišlju. Prej bil župnik na Trati nad Loko nad 20 let.

9. Vinko Ferdin. Vidergar, penzionist od 22. marca 1897 do svoje smrti 23. 8. 1906, star 76 let. Doma je bil iz Straže pri Moravčah.

10. Janez Ev. Tavčar, penzionist od jeseni 1906 do maja 1913.

11. Alojzij Hutter, penzionist od poletja 1913 do adventa 1924. Korošec, rojen v Globasnici 23. 6. 1868. — Bil prej v pokoji v Korfah, odtod odšel župnikovat v Kasaze in na Krčanje. Od sv. Jurija 1933 pa živi v pokoji v trgu Grebinj (Griffen).

12. Jožef Markič, penzionist od adventa 1924 dalje.

Superfosfat, fosfatno žlindro

in druga gnojila dobite v trgovini

JOS. SENICE, Domžale,
podr. Moste, Sneberje.

**Pojdite
v novo pomlad
v novi obleki,
ki jo izberete v veliki
zalogi manifikture,
v trgovini**

**Jos. Senica,
Domžale
podr. Moste,
Moravče, Sneberje**

UMNA REJA MALIH ŽIVALI

tudi pri nas v Kamniškem okraju vsestransko napreduje. Naše agilno društvo Rejec malih živali v Grobljah pri Domžalah, ki družni domala vse rejce kamniškega okraja, se pripravlja na svojo prvo veliko razstavo malih živali, ki jo priredi v dneh 21. do 24. maja v Grobljah.

Razstavljene bodo vse vrste malih živali, kot koze, ovce, kunc, perutnina, golobje, razne vrste ptičev itd. Poleg tega še raznovrstni predmeti, ki se rabijo v reji malih živali, dalje izdelki, valilna jajca, raznovrstna literatura, farme itd. Ta prireditev bo prva te vrste pri nas in bo prirejena iz namena, da se naši ljudje seznanijo z koristno rejo malih živali, ki naj nudi v današnjih težkih dneh pomoč malemu človeku. Vsi rejci brez razlike so vabljeni, da se udeležijo razstave s svojimi živalicami, ostalo občinstvo pa vabimo, da obišče to razstavo v prostorih misijonišča Groblje.

**POSEJTE pravočasno, čista,
dobra SEMENA: detelje-
črne in lucerne, grahore in
travnih semen, semenskega
ovsa in ječmena ter različna
vrtna semena.**

**GNOJITE IZDATNO z umet-
nimi gnojili, supersfosfatom
in fosfatno žlindro.**

**SADNO DREVJE ŠKROPITE
z „Biljobran“-om.**

A KUPITE najceneje pri

**Ant. Stergar
Kamnik**

OTROŠKI KOTIČEK

Piše striček Podgorski
p. Stahovica pri Kamniku.

ZA VELIKO NOČ

Zdrava, Mati bolečin!
Komaj prva zora vstaja,
že nasproti Ti prihaja...
Kdo? — Glej, Tvoj edini Sin!

Kaj zastaja vam korak,
galilejske žene verne?
V zarji sreče neizmerne —
glejte — On! — Vaš up sladak!

Nič srce ne vara se...
Kristus sam do vas prihaja,
Kristus roko vam podaja,
kliče vam: »Pozdravljene!«

Radostno, veselo poj!
Magdalena, kaj tuguješ,
mrtvega kaj objokuješ?
Vstal je moj Gospod in tvoj!

Mir vam bodi!« — Sveti mir!
Peter! Kdo tako pozdravlja?
Kdo tako vas blagoslavlja?
Jezus, dobri vaš pastir!

Ti pa, duša, se vzraduj!
Zmagana sta smrt, trpljenje,
večno čaka te življenje,
vsemu svetu oznanjui!

K PROCESIJI...

Velika noč že ni bila več daleč. Umevno je, da je bilo med ljudmi vedno več govorjenja in pomenkovanja o bližajočih se praznikih. Gospodinje so se menile, kako bodo peklo in kako bodo potresale kolač, mladina se je pogovarjala o novih oblekah, o pirih in o vsem drugem, kar nam more Velika noč prinesiti dobrega in sladkega.

Dolinarjev Lipek je tistega leta imel prvič nastopiti kot mašni in cerkveni strežnik pri velikonočni procesiji. Ali bo to nekaj lepega! Zvonček bo imel v rokah in s Kobalovim Tinetom bosta zvončkala med procesijo: »Tingeltingtingeltingtingelting!«

Če to ne bo lepo, kaj pa je potem še lepega na svetu! Tam pri Tometovem znamenju, kjer se procesija obrne, tam bodo vsi na lastna ušesa lahko slišali, da tako lepega zvončkanja pri naši fari še nikoli ni bilo.

»Tingeltingtingeltingtingelting!«

Celo cerkveni zvonec si je fant izposodil, da se je nanj vadil in učil. Zvončkati mora čedno in lepo, če ne je bolje, da se tega posla ne loti...

Pa se je tiste dni, malo pred Veliko nočjo oglasila v fari bolezen in šla je tiho in potuhnjeno od hiše do hiše in kogar se je lotila, vsak se ji je moral rad ali nerad podati: vsakega je položila na bolniško posteljo, nekatere je povabila, da so morali celo pustiti svet in njega lepoto in se podati v grob in v večnost.

Tudi pri Dolinarjevih se je oglasila tista bolezen, in Lipek je moral v bolniško posteljo. Pa kako ga je potlačila! Ali ga bo reš premagala? Pa prav sedaj, za Veliko noč! In ko že zna tako dobro zvončkati! O Bog! Ali je sploh kdo, ki bi mogel prevzeti zvončkanje mesto njega? Saj ga ni! In če ga ni, kako bo šla procesija v redu naprej? Urbančičev res nekaj zna, a to še senca ni proti temu, kar zna Lipek.

Bolezen pa je poprijemala vedno hujše. Nesrečni Lipek, ali boš res moral umreti? Težko se je sprijazniti s to mislijo. Po Veliki noči, da potem bi mu ne bilo tako hudo, če bi moral zares iti s tega sveta, sedaj pa, ravno za Veliko noč, ne, ne, še misliti ne sme, da bi bilo to kedaj resnica!

Bolezen pa le ni hotela popustiti.

»Mama, ali imajo v nebesih tudi procesijo?« je vpraševal že malo v zmedenosti.

»Gotovo jo tudi imajo.«

»Kdo pa tam zvončka?«

»Najbrž angelčki sami.«

»Saj ne znajo. — Kdo jih je pa naučil?«

»Znajo, znajo, pa še kako! Sam ljubi Bog jih je navadil.«

»O, potem pa gotovo dobro znajo! Če bi hoteli še mene naučiti!«

»Saj te bodo, ko boš prišel k Bogu v nebesa. Potem boš pa vedno tam zvončkal pri procesiji.«

»O, ne samo naučil bi se rad. Potem bom pa spet k vam prišel. O, to bo še lepo!«

In je v zmedenosti verjel, da bo res tako. Umrl ne bo, samo učiti se bo šel nebeškega zvončkanja, potem bo pa zvončkal pri procesijah, da se mu bo vse čudilo. Vso ljubo noč je prezvončkal v šoli nebeških angelov, ko pa je božje solnce tistega jutra posijalo na njegovo posteljo, je bil Lipek že mrliček, in nebeški angeli so ga z veseljem sprejeli v svoje vrste. Za Veliko noč je že zvončkal pri nebeški procesiji...

SV. BERNARDKA

Dne 16. aprila leta 1879. je v Neversu na Francoskem umrla uboga redovnica, vam vsem gotovo po imenu poznana lurska Bernardka. Bila je hčerka ubožnih staršev.

Zato je morala že v zorni mladosti zapustiti svoje domače in je šla služiti za pastirico. Bila je šibkega zdravja in le s težavo je opravljala svojo službo. Velik del svojega pastirskega življenja je preživela v molitvi. Za oddih se je malo poigrala s svojim ljubljencem, lepim belim jagenjčkom, kateremu je dala ime »Pigu«. »Večkrat,« tako je sama pripovedovala, »ko sem molila, je prišla moja mala ovčka, in mi je v svoji razigranosti prevrnila oltarček, ki sem ga postavila. Pa ji nisem nič zamerila. Ponudila sem ji kruha in soli, kar ji je bilo zelo všeč.« L. 1858. se je vrnila k svojim staršem v Lurd, da bi hodila v šolo in da bi se pripravila na prvo sv. obhajilo. Prav tistega leta, dne 11. februarja in naslednje dneve in mesece, so se začeli zanj tisti pomenljivi dnevi: osemnajstkrat je smela že na zemlji gledati v nebeško lep obraz brezmadežne Device in Matere božje, smela je poslušati njeno besedo in oznanjati njena naročila. Takrat ji je dala sveta Devica tudi znano obljubo, ki jo še danes vestno izpolnjuje: »Hočem te storiti srečno ne na zemlji ampak v nebesih.« Dne 8. decembra 1933 jo je sedanji sv. oče Pij XI. prištel med svetnike. Uboga pastirica, hči siromašnega lurskega mlinarja, bajtarski otrok, — in vendar izvoljenka Matere božje, svetnica visokih nebes. »Kar je slabotnega na svetu, si je Bog izvolil, da bi osramotil, kar je močnega,« bi nas ob tej misli poučil sv. Pavel...

NA PASI

Mesec april je tukaj, Velika noč je v deželi in kmalu bodo oznanili sv. Jurija. Šrambe za seno so vedno bolj svetle in prazne. Živina že čuti vonj svežega zelenja in postaja vedno bolj nemirna. Kmalu se bodo odprli hlevi, in živina bo šla na svoje že davno poznane pašnike. Za njo pa vi, mladi pastirčki.

Slišali ste iz ust vašega stička lepo zgodbo o mali lurski pastirici Bernardki. Če bi vas hotel striček vprašati: ali ste vi tej deklici vsaj malo podobni, bi vas skoro gotovo preletavale barve po obrazu. Lagati nočete, resnico govoriti je pa težko. Saj niti ne zahtevam, da bi vi morali taki biti. Vendar bi pa vas na dostojno življenje in ravnanje v pastirskem stanu in poklicu rad malo opozoril.

Kakšno je vaše obnašanje do živine? Ponekod zahtevajo pastirji, naj bi bila živina bolj pametna, kakor so pastirji sami. Živina naj bi vedela, katera zemlja je naša in katera je sosedova. Pastirčki se spravljajo skupaj, se igrajo, skačejo in prekopavajo; če pa pri tem živina zaide v škodo, so pa krave tako neusmiljeno tepene, da se smilijo samemu ljubemu Bogu v nebesih. »Pravičnemu se tudi živina smili,« beremo zapisano v sv. pismu. In kakršen je človek do živali, tak je tudi do ljudi.

Včasih se polasča stička čudna želja: rad bi se spremenil v komarja in bi jo pribrenčal za vami na pašo. Pa ne zato, da bi vas pikal, ne, ne, tako hudoben striček res ni. Pač pa zato, da takole na tihem in

skrivnem bi malo prisluškaval vaši besedi. Ali je ta beseda taka, da bi jo lahko vsak čas slišali sami angeli božji, ali je bolj taka, da čuti nad njo svoje veselje peklena hudoba? Ne bi rad slišal pritožbe, da je med vami doma ostudna kletev, ali celo taka beseda, ki naj se med kristjani, kakor med svetimi nikar ne imenuje. Saj veste, kakšna beseda je to: beseda nečistosti je, beseda gnusne umazanosti.

Tudi to-le strička skrbi in mu dela sive lase, kako se obnašate do drugih ljudi, do domačih in do tujih. Veste, včasih je človeka kar strah, če sliši, kako so taki-le možički in deklički vaših let naravnost surovi, divjaški in neotesani do drugih ljudi. Jezikajo kakor za stavo, zmerjajo po cigansko, nobenega spoštovanja nimajo ne do domačinov, ne do tujcev. Zanašajo se na svoje urne noge, češ, kdo me pa more vjeti, kdo mi pa more kaj narediti! Nespametna beseda! Ne bodi dostojen zaradi strahu pred ljudmi, pač pa zato, ker moraš v vsakem človeku gledati od Boga ustvarjeno in za večno srečo odločeno bitje.

Zbogom, ljubi moji pastirčki! Ne zamerite stričku njegovih dobro hotečih besed. Saj veste, da vam striček vedno le dobro želi.

STRICKOVA POŠTA.

Vsem ugankarjem: Lepo se vam striček zahvaljuje za vaše pozdrave in za voščila. Tudi striček želi vsem svojim ljubim nečakom in nečakinjam vse najboljše za bližnje velikonočne praznike. Pridno obiskujte božji grob. Z radostjo se udeležujte prelepih obredov velikega tedna, dosti zabave naj vam dajo tudi naše velikonočne uganke. Bog z vami!

UGANKE

1. Na razpolago imaš sledeče besede: Povestnica, Velegrad, poveljnik, Velikonja, polnočnica, neprijaznost, obraznik, Ponikve, pohlepnost.

Iz vsake teh besedi vzemi po tri zaporedoma stoječe črke, samo iz zadnje vzemi le eno samo, pa boš dobil času primerno voščilo.

2. Sledeče besede imaš: Oskrbnik, pokalica, zadovoljnost, pojedina, pogrskovanje, trohnoba, zalasnica, zmernost, brazgotina, možgani, posnetek.

Iz vsake besede vzemi po dve zaporedni črki, pa boš iz njih dobil začetek znane velikonočne pesmi.

Posrečene rešitve pošljite do 21. aprila na naslov: Stric Podgorski, pošta Stahovica pri Kamniku.

REŠITEV UGANKE.

Uganko v 3. števil. »Našega lista« so prav dobro rešili: Košir Rezika, Mekinje; Hribor Ivana, Koseze; Teran Ivanka in Kraljič Anica, Domžale (vse štiri so namreč napisale prav čedne podatke o Stritarjevem delovanju, kar je stričku znamenje, da se v šoli pridno uče). Rešitev brez podatkov so pa še poslali: Jeraj Filip in Žerovnik Stanislav, Vodice; Štebe Ivanka, Komenda; Vavpetič France, Tunice.

Občine in borba proti jetiki

Na vsak način bo koristno, da naši občinski možje zvedo, da more tudi občina mnogo storiti za pobijanje jetike, zlasti pa za omiljenje posledic, ki so tako velike in ki tako globoko posegajo v družine. Sicer se pa naši občinski očetje prav radi brigajo pred vsem za gospodarske zadeve občine, na vsak način pa premalo posvetijo pozornost socialnim problemom svojih občanov. Prepričan sem, da temu ni vzrok pomankanje socialnega čuta, ampak nepoznanje stvari. Naj mi bo dovoljeno, da tukaj pojasnim koliko in na kak način more občina sodelovati pri pobijanju jetike.

Brez dvoma je, da občina lahko za svoje občane na zdravstvenem polju mnogo stori. Te naloge so ji deloma olajšane, ker občina najbolje pozna svoje ljudi, njih življenjske okoliščine, njih težave in stiske. Občina lahko organizira nujno pomoč, zlasti glede stanovanja in hrane. Naš človek splošno rad pomaga, kolikor more, samo na lep način mu je treba razložiti za kaj se gre. Denarja res nima tudi občina vedno na razpolago, na vsak način pa ne v zadostni meri. A kljub temu more marsikaj storiti za svoje bolne občane, zlasti za dolgotrajne jetične hiralce.

Prvo kar more občina storiti je, da podpira organizirano borbo proti jetiki, ki jo vršijo krajevne protituberkulozne lige. Ta društva po svojem poslanstvu tudi zaslužijo, da uživajo moralno in materialno pomoč občine. Mnogo dobrega lahko občine storijo s tem, da vstavijo v proračun postavko za podporo protituberkuloznim ligam ozir. dispanzerjem, vsak znesek izdan za take ustanove se občini bogato obrestuje.

Obstoječi zdravstveni zakoni vsebujejo marsikaj, kar bi mogla občina storiti v korist zdravja svojih občanov, n. pr. nadzorstvo nad zidanjem stanovanjskih hiš. Občine imajo tukaj možnost, da preprečijo zidanje hiš v vlažnih krajih in legah. (V Mekinjah sem videl, da si je nekdo zgradil hišico tako, da je ena stena tik ob vodi, druga pa je naslonjena na hrib. Nedvomno, da bo tako stanovanje stalno vlažno in kot tako za zdravje zelo škodljivo, kar pospešuje jetiko!)

V zakonu o zdravstvenih občinah je naštet med drugim, da občine ustanavljajo, vzdržujejo ali vsaj sodelujejo pri ustanavljanju zdravstvenih ustanov (dispanzerjev) in pri zatiranju nalezljivih bolezni (jetike). Lansko leto, ko smo v Kamniku ustanavljali protijetični dispanzer, smo prosili vse občine za sodelovanje in pomoč. Odzvala se je le kamniška občina, ki je darovala 500 Din in občina Motnik, ki je poslala 100 Din. Hvala jima za razumevanje in pomoč!

Nadalje govori pravilnik o delu zdravstvenih odborov v občinah o dolgi vrsti zdravstvenih nalog, med drugimi tudi: da podpira vsako delo za dvig narodnega zdravja, da proučava vzroke obolenj itd. Po teh zakonskih predpisih je torej popolnoma jasno, da imajo občine najširše pooblastilo za pobijanje jetike, ni pa dovolj, da to stoji zapisano v zakonu. Socialno-zdravstvene naloge se najbolj vrše ne toliko po mrtvi črki, ampak iz dobre volje, iz dobrega srca. Za tako delo pa so najboljši globoko verni katoliški možje, saj iz prave vere nahajajoči nagibi so najboljši motor za dobrodelno udejstvovanje, kakršno je delo v borbi proti jetiki.

Glede jetike je treba najprej vedeti, kje je bolezen, saj je jetika skrita bolezen in je običajno leta in leta prikrita. Pri iskanju takih bolnikov morejo občinski odborniki mnogo pomagati zaščitni sestri, ji dati potrebna pojasnila itd. Tu gre v prvi

vrsti za siromašne ljudi, ki so k jetiki nagnjeni ali pa vsled revščine ogroženi. (Devet desetih vseh jetičnih slučajev je posledica revščine!) Takim družinam more občina posredovati pomoč v hrani in bo s tem največ in najboljšje pomagala v borbi proti jetiki. Pri podeljevanju služb naj se občina ozira pred vsem na one prosilce, ki so brezposelni, pa imajo v svoji sredi jetičnega bolnika. (Poznam slučaj desetletnske družine, ki ima tri jetične v svoji sredi, največja stanovanjska mizerija, absolutno neprimerno stanovanje, oče brez zaslužka, pa ne dobi nikjer stalnega dela!) V takih slučajih bi občina mogla uspešno posredovati pri kaki tovarni ali karkoli. (V tem imamo jako žalostne skušnje: liga je že v marsikaterih slučajih prosila občino za posredovanje in pomoč revnim jetičnim bolnikom, pa še dosedaj nismo prejeli odgovora.)

Revnim obolenim za jetiko naj gredo občine čim bolj na roko. In še nekaj bi rad pripomnil, da naj občinski odborniki ne gledajo na zunanost bolnika. Za jetično obolenje ni merodajen zunanji videz bolnika, ampak izjava zdravnika, posebno dispanzerskega zdravnika.

Posebno žalostno je poglavje neozdravno bolnih. To so največji reveži, ki hirajo in umirajo leta in leta, ne da bi se kdo zmenil zanje. Poleg tega so pa taki bolniki tudi nevarni, da okužujejo svojo okolico, zlasti še, če so trmasti in nesnažni. Največkrat so ti vsega sočutja vredni reveži prava nesreča za vso vas in največje breme občine. Kako te oskrbeti in izolirati je težko, a najbolj uspešno protijetično delo. Na vsak način taki reveži ne spadajo po »takozvanih številkah«. Saj lahko s tem lazenjem po hišah okužijo vso vas. Najboljše bi bilo takega bolnika oddati v hiralnico, kjer bi imel primerno oskrbo in bi bila s tem odstranjena nevarnost okužbe in s tem širjenja bolezni. V našem okraju je predvidoma 20 do 25 takih revežev. Dispanzer bo mogel čez leto dni o teh kaj več poročati. Nujno pa je že danes misliti na izolacijo takih bolnikov. Ne izdam nikake tajnosti, ako napišem, da bo treba misliti na to, da se zgradi za ves kamniški srez nekak dom za take bolnike. Imamo sicer hiralnico v Mengšu, a ta je namenjena tudi za drugovrstne hiralce, prav tako v Komendi. V tem oziru čaka naše občine še lepa naloga, da pokaže svojo voljo in socialno čutenje!

Nisem še napisal vseh možnosti in potov, po katerih tudi občine morejo pomagati v boju proti največjemu sodobnemu zlu, jetiki. Naj to za enkrat zadostuje. Če bodo občine vsaj nekaj tega upoštevale in vsaj malo pomagale, jim bomo vsi hvaležni. Od ljudi, od srčne dobrote občinskih odbornikov bo odvisno ali bodo te vrstice našle tudi potrebni odmev. Fr. Jagodic.

Ako potrebujete

DOBRE PEČI

in štedilnike

oglasite se

pri **Franco Kosmaču**

(cesta na Moste)

v **VELIKEM MENGŠU**

Dobite najboljše in najcenejše peči, izdelane od strokovnjakov, zato brez konkurence v delu in ceni. — Proti jamstvu tudi na odplačila.